

Aschehoug-prisen til Idar Kristiansen:

- Ikke lett å komme nordfra

(Carl Henrik Grøndahl) Idar Kristiansen blir oppsporet over telefon i en bygd i Nord-Troms. Han får beskjed om å møte i Oslo. Vet ikke hvem og hvorfor, men kommer seg nå ombord på et fly og klatrer ut på Fornebu. Hotellrom er ikke å oppdrive. Idar Kristiansen finner seg like godt et bilvrak der han overnatter. Neste morgen møter han opp i Forfatterforeningen for å stille seg litt og barbere seg. Da kommer telefonen: Idar Kristiansen er tildelt årets Aschehoug-pris på 25 000 kroner.

Han debuterte som lyriker i 1957, Idar Kristiansen, med «Sanger fra en tundra». Han er utdannet lærer, har slitt skrivemaskiner både i Nordlys og i Sunnmørsposten og jobbet som frilanser for Vi Menn. I 1970 kom «Korstoget mot Kautokeino», en dokumentariskildring av det blodige, religiøse opprør i 1852. I høst kommer tredje bind i en serie på fire — «Kornet og fiskene», første bind, «Svanevinger i nord», kom i 1978, annet bind, «Den salte åkeren» ifjor, og hostens bind har tittelen «Stiene fører mot havet».

Det er utvandringen fra Finland til Finnmark i siste halvdel av forrige århundre Idar Kristiansen tar utgangspunkt i.

— Du kan kalle det en identifikasjonsprosess. Jeg er resultatet av møtet mellom tre stammer, og hvorfor har ikke dette voldsoffene stoffet som ligger i kvevne bakkgrunn, tidligere vært gjenstand for bred skjønnlitterær behandling? I 1867 døde 138 000 av en befolkning på 1,8 millioner i Finland av sult og av tyfus. Mange søkte nordover, til havet for å finne mat. Det er dette stoffet jeg tar opp, og min hensikt er ikke først og fremst å lage historikk på bakgrunn av tragedien, men å bringe nærhet til disse mennesker — og til lidende mennesker hvor de enn måtte finne seg. Det har vært viktig for meg å få disse mennesker til å leve — skape mennesker du kunne møtt og faktisk møter idag, sier han.

Og føyer til ikke uten en viss syrlighet at det måtte en pris til for han skulle bli oppdaget av blant andre Aftenposten.

— Det er ikke lett å komme fra Finnmark og få respons i Aftenposten. Det kan virke som om man nok så konsekvent neglisjerer ikke bare mitt, men også andre forfatterskap fra landsdelen, og det kan føles litt bittert. Derfor håper jeg at denne prisen også kan føre til at man åpner øynene for det som kommer fra denne delen av landet, — at den fører til en litt åpnere holdning for det nordnorske. Oslo-

Forfatteren Idar Kristiansen (48) er tildelt Aschehoug-prisen for 1980. (Foto: Per Svensson.)

pressen har hatt vanskelig for å akseptere oss som en likeverdig del av riket. Den fantastiske oppblomstring av de kulturelle aktivitetene i Nord-Norge er så godt som neglisjert i store deler av pressen her.

Jeg er dessuten veldig takknemlig for prisen også på annen måte — ikke minst fordi den henger svært høyt, sier Idar Kristiansen.

Er han ikke bled på Aftenposten idag, så minnes han i alle fall sjefredaktør Einar Diesen med megen

glede — den gang det var plass til både poesi og noveller i avisen. — Han hjalp mange av oss lyriker til å overleve, og det forundrer meg at det ikke lenger er plass til poesi i norske aviser.

Idar Kristiansen hevder at han ikke bor noe sted. — Jeg har tilhold, sier han, — jeg bor der min skrivemaskin er, og der jeg har en mulighet for å få gjort mitt arbeid. Men min familie holder til i Lyngen i Nord-Troms.

— Du var styremedlem i Forfatterforeningen i de store stridsår i

begynnelsen av 70-årene. Hvordan ser du tilbake på den tiden?

— Det var tildels svært deprimerende å se hvordan en gruppe forfattere og litteratur ut fra sin politiske vinkel fikk lov til å dominere vårt kulturliv. Politisk plakatkunst er ikke det samme som kunst, sier han — og uttrykker håp om at han må få tid og krefter til å skrive endel lyrikk igjen. Noen samling har han ikke gitt ut siden 1961, men poesi har han nå allikevel skrevet nok åpent og trutt opp gjennom årene.

Ingen ny musikk-sjef til Operaen

(Mona Levin) Den Norske Opera får ingen musikk-sjef i inneværende sesong. Den faste dirigenten, Per Ake Andersson, skal fungere som orkesttersjef og i samarbeide med operasjef Aase Nordmo Løvberg dekke musikk-sjefens funksjoner inntil videre. Den samme ordning har man ved Stokholmsoperaen, der den norske dirigenten Kjell Ingebretsen er orkesttersjef. De gode erfaringer der gjør at Den Norske Opera ser optimistisk på fremtiden. Kunstnergruppen er også enige i denne ordningen, forteller operasjefen til Aftenposten.

Da stillingen som musikk-sjef ble utlyst etter at Martin Turnovsky overtok operasjefstillingen i Bonn, meldte det seg 83 søkere. Operaen festet seg ved to av dirigentene, men nå har begge trukket seg.

— Dirigentene har trukket seg både av hensyn til Operaen og seg selv. Det er vanskelig å finne toppdirigenter som er villige til å være her seks av årets måneder, slik vi ønsker. De følger at det er uriktig å påta seg stillingen når de ikke kan fylle våre behov. Det er også helt klart at det administrative arbeidet ikke er særlig tillokkende. Dertil nærer de en viss engstelse for å bli gående her uten nok å gjøre som en følge av nedskjæringene i antall forestillinger på grunn av den økonomiske situasjon, forklarer operasjefen. Hun legger til at det ikke er noen panikkstemning i Operaen nå. — I inneværende sesong er vi allerede sikret flere store gjestdirigenter, og kanskje fører gjestespillene til en avklaring.

De gjestende dirigentene er, i tillegg til de norske Arvid Fladmoe og Per Dreier, i første rekke Niklos Erderyli fra Budapest og Heinz Fricke fra Deutsche

Oper berlin. Videre gjester John Matheson, Charles Farncombe og Peter Kouschnig. Turnovsky kommer tilbake til nyinnstillingen av «Eugen Onegin».

Ikke forbud mot Norol-rabatten

Forbruker- og administrasjonsdepartementet vil ikke gripe inn mot den rabattordning som Norsk Olje har for bensinsalg fra kort-automater. Representanter for Norges Bilbransjesforbund var tirsdag i møte med departementet. Bilbransjesforbundet mener at Norsk Olje gir for stor rabatt, og at dette kan føre til en prisrigg på bensin som kan skade forhandlerne. Bilbransjesforbundet var meget bekymret over situasjonen.

Statsekretær Per Brannsten opplyste på møtet at Forbruker- og administrasjonsdepartementet har forelagt saken for Norsk Olje. Norsk Olje har svart at deres rabattordning er et introduksjonsstadium, og at selskapet har rabattordningen under vurdering. Brannsten sa til representantene for bilbransjesforbundet at siden Norsk Olje vurderer sin rabattordning, vil departementet gi selskapet tid til dette. Departementet vil følge den videre utviklingen, og vil eventuelt ta opp saken med Norsk Olje hvis markedsforholdene gjør det nødvendig, eller hvis selskapet bruker for lang tid på sin vurdering av kort-rabatten.

Statsekretær Brannsten understreker at både prissituasjonen og hensynet til forbrukerne gjør det vanskelig for departementet å gripe inn mot rabattordningen. (NTB)

Foran møtet med Førde om lærespørsmålene:

Biskop Aarflot søker råd hos bispekolleger

(Ragnhild Plesner) Den norske kirkes biskoper kommer idag sammen til et ekstraordinært møte i Oslo Bispegård. Bispekollegiet ønsker å samrå seg før biskop Andreas Aarflot skal ha sin samtale med kirke- og undervisningsminister Einar Førde om hvordan lærespørsmål for fremtiden skal behandles i Den norske kirke. Siste hånd på stat/kirke-meldingen vil ikke bli lagt før denne samtalen, og før et møte mellom Førde og kirkes toppledere om det samme tema er avviklet.

Biskop Andreas Aarflot forteller til Aftenposten at bispekollegiet også vil drøfte hostens to store kirkekonferanser i slutten av oktober. Det ekstraordinære Bispedømmerådets fellesmøte, og Det frivillige kirkelige landsmøte. Stat/kirke-meldingen skal drøftes på begge disse møter.

Det er første gang i Aarflots tid som Oslos biskop at bispekollegiet kommer sammen utenom de ordinære høst- og vårsesjoner.

— Vi står foran et meget viktig halvår for Den norske kirke, og har derfor funnet grunn til å komme sammen til fortlørlige rådslagninger på forhånd. Jeg håper også på hjelp til å klarlegge hva jeg bør snakke med Førde om, sier Aarflot.

Det ekstraordinære Bispedømmerådets fellesmøte som er berammet til 21.—22. oktober vil ventelig bli utsatt, fordi stat/kirke-meldingen trolig ikke vil foreligge ferdig tidsnok. Kirkerådets direktør Johannes Ulltveit-Moe forteller til Aftenposten at man er lovet beskjed fra Kirkedepartementet i løpet av onsdagen om meldingen kan foreligge til 1. oktober, noe som er nødvendig for at møtet skal kunne holdes. Departementet

har bevilget penger til dette møtet nettopp fordi man skulle drøfte stat/kirke-meldingen. Om møtet utsettes, håper man i Krikerådet på at det kan holdes i løpet av november eller desember.

Biskop Andreas Aarflot sier til Aftenposten at Det frivillige kirkelige landsmøte vil gå sin gang uansett, fordi stat/kirke-meldingen ikke er dette møtet hovedsak. Det er derimot en omfattende utredning om grunnlovens § 2 og et foredrag ved professor Ivar Asheim ved Menighetsakademiet om «Bekjennelsen idag».

Møtet mellom Førde og de kirkelige toppledere vil ventelig finne sted innen midten av september. Førdes personlige sekretær, Svein Larsen, sier til Vårt Land at deltagerne på møtet vil bli de samme som møttes på statsminister Odvar Nordlis kontor i begynnelsen av juni i år til uformelle drøftelser om spørsmål i forbindelse med den kommende stat/kirke-melding.

gen. Mellom de to møtene ligger den omstridte utnevnelsen av dr. theol. Helge Hognestad til kallskapellan i Hovik menighet. På Nordlis kontor møtte Kirkerådet med sin formann og sin direktør, Bispedømmet arbeidsutvalg, formannen for Organisasjonenes fellesråd, formannen i Presteforeningen og dekanene ved de teologiske fakulteter.

Om eventuelle resultater av møtet mellom Førde og kirkelederne skal innarbeides i stat/kirke-meldingen, vil det bli svært vanskelig å få den ferdig til 1. oktober. På godt informert kirkelig hold er man imidlertid i tvil om den ville kunne foreligge da i noe fall. Det er ingen hemmelighet at departementet ligger etter i produksjonen av meldingen, og folk som har sett de deler av den som er ferdig, holder det for usannsynlig at den kan være klar til 1. oktober, uansett utfallet av det nye «toppmøtet» mellom kirke og stat.

Bergen:

Mest hamstring av brennevin

Bergenserne, restauranter og officersmessers hamstrer mest på Vinmonopolet før prisstigningen 1. september.

En rundspørring til utsalgen i Tromsø, Trondheim, Stavanger og Oslo viser at det ikke har vært større pågang etter brennevin nå enn det som er vanlig for en prisoppgang. Det eneste stedet hvor vanlige kunder hamstrer polvarer er i Bergen, ellers er det de tradisjonelle storkundene som handler inn for prisstigningen.

Informasjonssjef Arne Halvorsen i A/S Vinmonopolet sier til NTB at oppslagene i pressen har vært overdrevet, da det bare er flaskeimporterte varer som vil stige med 19—30 kroner.

En flaske Upper Ten whisky går for eksempel opp med bare to kroner.

Hvor stor meromsetningen har vært den siste tiden, er umulig å si for Vinmonopolet får omsetningsoppgavene i første del av september, sier Halvorsen.

Kr.F.-nei til Grunnlinjen

Kristelig Folkeparti ønsker ikke lenger å gå inn for bygging av en seksfelts Grunnlinje. Dette ble vedtatt på et møte i partiets bystyregruppe mandag.

Høyre står dermed alene om å ville starte byggingen av tunnelen mellom Børsen og Rådhusplassen. Kommunalråd Hans Svelland, Høyres gruppeleder i bystyret, sier at Høyre under behandlingen av kommunepanen imorgen og fredag vil ta opp forslag om at Grunnlinjen skal utbygges, selv om partiet nå står alene.

Savnet pike sett i Hurum?

Det er fremdeles ingen spor etter den 14 år gamle Marianne Sæta fra Hurum. Flere hjelpekorps har deltatt i letingen som vil fortsette for fullt onsdag morgen. Hunder fra Drammen politikkammer deltok tirsdag i eftersøkningen i skogsområdet hvor hun sist ble sett. Lensmann Per Foss ved Nedre Elker lensmannskontor sier til Aftenposten at de har mottatt en rekke tips fra personer som mener å ha sett piken. Et ektepater mener å ha sett 14-åringen gå inn på en skogssti fredag ettermiddag. Ifølge ektepater ble piken også sett lørdag ettermiddag på samme sted. Et annet vitne mener å ha sett piken på Vinterbro ved Gjerstjøen lørdag formiddag. Idet hun haket i retning av Drøbak. En venninne mener å ha sett piken på en buss i Hurum.

Levekårsundersøkelsen

Nå foreligger alle rapportene:

- 1. Sluttrapport** NOU 1976:28
- 2. Utdanning og ulikhet** v/Gudmund Hernes og Knud Knudsen, NOU 1976:46
- 3. Uførepensjon og samfunnsstruktur** v/Jon Eivind Kolberg, Nanna Kildal og Arvid Viken, NOU 1977:2
- 4. Sosial mobilitet i Norge** v/Natalie Rogoff Ramsøy, Tiden Norsk Forlag 1977
- 5. Inntektsfordeling i Norge** v/Tor Rødseth, NOU 1977:44
- 6. Regionale ulikheter i levevilkår** v/Bjørn Terje Asheim, NOU 1978:3
- 7. Arbeidsplassforhold og arbeidsmiljø** v/Jan Erik Karlsen, NOU 1978:25
- 8. Lavekår i storby** v/Asbjørn Aase og Britt Dale, NOU 1978:52
- 9. Demokrati og politiske ressurser** v/Gudmund Hernes og Willy Martinussen, NOU 1980:7

Kan kjøpes eller bestilles gjennom bokhandel

Universitetsforlaget Offentlige publikasjoner

Tollbukt 31, 11. (02) 41 24 35, Postboks 8134 Dep., Oslo 1

Statens informasjonstjeneste

"Hver dag leverer jeg grønnsaker til Oluf Lorentzen rett fra åkeren min."

Nå får vi herlige grønnsaker direkte fra åkeren i Lier hver morgen. I disse dager bugner det av purre, salater, kål, tomater og agurker til rene torgpriser hos oss. Se bare selv:

Hodekål
Nydelig til råkost eller som stuung. Pris pr. kg. kr. 2.00

Agurker
Som egen salat eller med følge av tomater, kinakål eller revne epler. Pris pr. stk. kr. 2.90

Winneton maisholber, hermetiske
Prøv de nykotte med godt smør. Veil. pris: kr. 10.90, vår pris pr. bks. kr. 9.30

Gulrøtter i bunter
Spis de som snacks eller revne med Heidelberg salatdressinger. Pris pr. bunt. kr. 3.95

Tomater
Setter farge på salaten, billig smørbrødpålegg. Prøv de grillet i aluminiumsfolie som tilbehør til oksekammen. Vår pris pr. kg. kr. 11.90

Heidelberg dressinger
Uunnværlig til salater. Veil. pris: kr. 11.90, Vår pris pr. flaske: kr. 9.50

Oluf Lorentzen
Colonialforretninger

Purre i bunter
Kjøp mye - putt i fryseren. Pris pr. bunt. kr. 9.90

Mørnet, benfri oksekam
Striplin steak ypperlig til grilling, saftig og mør. Veil. pris pr. kg. kr. 89.00, Vår pris pr. kg. kr. 64.50

Sommerkoteletter
Lettrokte svinekoteletter er nydelig sommermiddag med hodekål som ledsager. Veil. pris pr. kg. kr. 66.30, Vår pris pr. kg. kr. 49.50

Kinakål
En sprø og god nykomling blant salater. Pris pr. stk. kr. 4.50